

De geheime diensten

Eind augustus 1940, nog geen drie-en-een-halve maand na het begin van de Duitse bezetting, daalde de eerste geheime agent van de Nederlandse regering, luitenant-ter-zee tweede klasse L. A. R. J. van Hamel, per parachute in bezet Nederland neer. Voordat hij midden oktober bij zijn poging om naar Engeland terug te keren werd gearresteerd, had hij vier spionagegroepen kunnen oprichten, van welke twee ongeveer anderhalf jaar in actie wisten te blijven. Van Hamels missie vond plaats met medewerking van de *Dutch Section* van *MI-6* – met medewerking van diezelfde *Section* werd in oktober '40 een tweede geheime agent uitgezonden die geen spionagegroepen kon oprichten maar wel enkele tientallen telegrammen naar Engeland zond. Ongeveer tegelijk met die tweede agent van *MI-6* zond de *Dutch Section* van *SOE* háár eerste uit; hij bereikte niets van belang. Drie geheime agenten uit Engeland dus in '40 – in '41 werden het er elf: zes die met medewerking van *MI-6*, vijf die met medewerking van *SOE* op hun missie vertrokken. Van die in '40 en '41 ingezette eerste veertien geheime agenten, sprongen tien per parachute boven bezet gebied af, werden er drie met een boot naar de kust gebracht en reisde één, een vrouw, met een list uit Lissabon naar bezet Nederland waar zij evenwel na twee weken werd gearresteerd. Nadien werden in maart '42 nog drie geheime agenten per boot naar de kust gebracht, maar tot in de herfst van '44 werden alle anderen per parachute boven bezet Nederland, een enkeling boven bezet België afgeworpen – in de laatste periode van de bezetting evenwel, in de hongerwinter dus, konden agenten ook via de geheime verbindingroute die door de Biesbos liep, bezet gebied bereiken.

Al dit werk is met grote tegenslagen gepaard gegaan. Wat *SOE* trachtte te bereiken, werd lange tijd verijdeld doordat, als gevolg van kapitale blunders van de *Dutch Section* van *SOE*, de *Abwehr* en de *Sicherheitspolizei und SD*, van maart '42 af het z.g. *Englandspiel* bedrijvend, meer dan een jaar lang alle door of met medewerking van *SOE* uitgezonden geheime agenten bij aankomst in Nederland konden arresteren. Pas nadat die *Dutch Section* van *SOE* begin '44 een nieuwe leiding had gekregen, wist deze in samenwerking met een nieuwe Nederlandse geheime dienst: het